

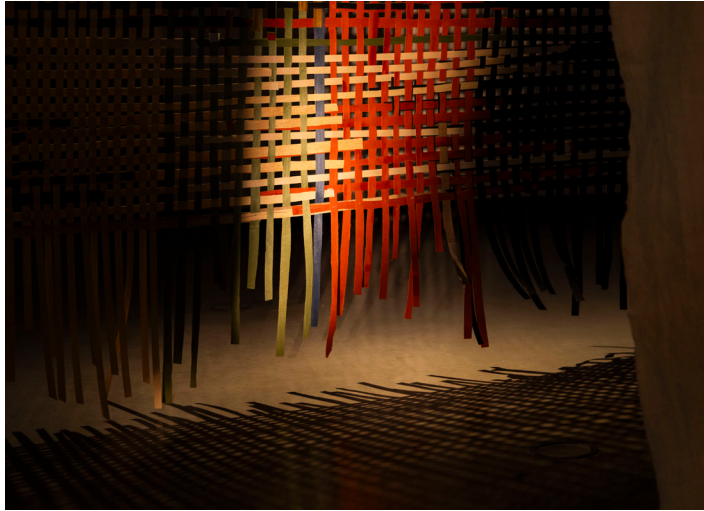
CRISTINA MEJÍAS

SABER DE OÍDO: CANTANTES SILENCIOSAS

A CURA DE CLAUDIA RODRÍGUEZ-PONGA
21.02.2026 – 24.05.2026

PLANTA 0

PRODUÏDA PER C3A CENTRO DE CREACIÓ CONTEMPORÀNEA DE ANDALUCÍA

En el seu llibre *Claros del bosque* (1977), la filòsofa María Zambrano descriu la clariana com el lloc «on aconseguim descobrir, en instants efímers», un cert «joc d'imatges» que «fa i desfà la realitat» i ens permet escoltar «la paraula callada».

Aquesta idea ens va permetre pensar en l'obra de la Cristina com un lloc d'*aclariment*. *Aclarir*, diu Zambrano, és «alleugerir una cosa, fer-la oberta i lliure». La clariana seria aquell lloc en què aconseguim «descobrir, en instants efímers», el «joc d'imatges» que fa i desfà la realitat i en què, «fent callar els rituals de l'existència», podem «escoltar la paraula callada», la «música callada de l'existència» a la qual normalment no podem prestar atenció.

En aquesta instal·lació es teixeixen i desteeixen diferents gelosies o vels que gairebé es teixeixen i desteeixen amb el nostre moviment. L'experiència evoca un passeig pel bosc, en què la llum es filtra entre la vegetació, o el funcionament d'un calidoscopi, en què una imatge es forma a partir de l'anterior.

Així, la clariana de bosc ha anat cridant altres imatges que ha anat dibuixant aquest paisatge, en moviment. Perquè us acompanyin en la visita, aquí us n'ofereixo tres:

1. Els cants —impossibles de transcriure— del músic flamenc El Polinario, que de vegades afinava la guitarra agafant com a referència el murmuri d'una petita font, una imatge que em va regalar la Cristina. En un text de la seva autoria, l'artista recupera aquesta figura gairebé mítica, representant d'aquells cants antics «plens d'interval·ls desconeguts que no coneixien transcripció que els tanqués dins d'un pentagrama». La llegenda explica que de vegades El Polinario afinava la guitarra amb l'ajuda del borbolleig de l'aigua i improvisava «amb sorprenent inventiva i varietat», acompanyant-la. Aquest so ens ha seguit al llarg de la producció d'aquesta exposició: un so esmorteït que permet sentir el que no entenem, i ser-ne l'instrument.
2. El duel musical entre el sàtir Màrsies i el déu Apol·lo, en què Màrsies va arrencar de la seva flauta «sons meravellosos amb què imitava alhora el refilet dels ocells, el murmuri de les fonts, la veu imperceptible dels ecos, els xiulets de l'huracà i la cridòria alegre dels borratxos». Apol·lo, que va respondre-hi amb una composició estructurada molt més semblant al que avui podem entendre com a «música», el va escorxar per això, i les nimfes li van plorar un riu. Però el més ressenyable aquí no és el famós desenllaç del duel, sinó la proposta estètica de Màrsies, que dona forma a aquella música callada de l'existència i la converteix en paisatge, com fa Cristina Mejías. També podríem aturar-nos en el fet que la Cristina va trobar el tronc que podeu veure a la sala al massís del Turbó, que és on es diu que Goya es va inspirar per a les seves pintures negres. El tronc, escorxat com Màrsies, mostra amb orgull les cicatrius dels corcs, els foradets dels quals, retroil·luminats, es converteixen en font de llum, en estrelles.
3. Els cants «ultralleus» de les aranyes d'un conte de Vinciane Despret que és, a la fi, el que dona forma al títol d'aquesta instal·lació. Les aranyes del text de Despret són cantants silencioses perquè els seus cants estan sepultats per d'altres de més sons. Fins que no arribem nosaltres, a les aranyes «tot els parlava»: «tot escrivia juntament amb elles des de temps immemorials». Però els humans els van imposar la seva cançó sorollista, la seva realitat plena d'ultrasons i de vibracions innecessàries. Per això, les aranyes, aclaparades per tant soroll, «van prendre la molt sàvia decisió d'ocupar els intersticis de la visió i l'audició» i ara s'esforcen a comunicar-se, des d'allà, amb els qui creuen que podrien arribar a sentir-les. El text, com l'obra de la Cristina, proposa escoltar aquesta cançó callada. Només s'ha d'investigar les aranyes, diu una aracnòloga fictícia del relat, per ser-ne l'«eco».

Podríem defensar que les nostres recerques són no només eco d'aquesta música callada, sinó també un aclariment del «refilet dels ocells, el murmuri de les fonts, la veu imperceptible dels ecos, els xiulets de l'huracà i la cridòria alegre dels borratxos». Un art «clariana de bosc». Una creació que es constitueixi (però que no institueixi) com una forma d'escolta i que ens permeti a nosaltres, també, aprendre a escoltar «la poesia d'un silenci tremolós i amb prou feines murmurat».

MARÇ

22

12:00H

Acció performativa de Silvatriz Pons i visita comentada per part de la comissària

Claudia Rodríguez-Ponga.

Activitat en col·laboració amb el Festival Poesia Lleida 2026.

Exposició

Producció:
C3A Centro de Creación
Contemporánea de Andalucía
Coordinació:
Antoni Jové
Transport:
Arterri
Muntatge:
Txus Montejano
i Oriol Pinell
Il·luminació:
Víctor Colmenero
Sincronització vídeos:
Stagelab
Disseny gràfic:
Marta Jou
Fotografies:
Roberto Ruiz

Centre d'Art La Panera

Direcció i Programes
públics:
Roser Sanjuan
Coordinació d'exposicions:
Antoni Jové
Centre de documentació:
Anna Roigé
Educació:
Helena Ayuso
Manteniment:
Carlos Mecerreyes
Comunicació:
Isabel Lázaro
Atenció al Públic:
Joana Casillo, Miquel
Palomes i Mariona Montes

Horari

De dimarts a dissabte,
de 10 a 14 h
i de 17 a 19 h
Diumenges i festius,
d'11 a 14 h
Dilluns tancat